

Aftale om Forebyggelsesfonden

421 millioner kroner til at forebygge nedslidning i 2010

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre er enige om udmøntning af 421 mio. kr. fra Forebyggelsesfonden i 2010 med henblik på at forebygge og forhindre fysisk og psykisk nedslidning. 71 mio. kr. af de afsatte midler er uforbrugte midler fra 2008.

Forebyggelsesfonden blev oprettet med Velfærdsaftalen af 20. juni 2006 med en kapital på 3 mia. kr. Drift af sekretariat samt vederlag udgør 11 mio. kr. i 2010.

210 mio. kr. til at imødegå nedslidende rutiner og arbejdsgange

I 2010 afsættes 210 mio. kr. til forebyggelse af nedslidende rutiner og arbejdsgange på offentlige og private virksomheder, *jf. tabel 1.*

Tabel 1	
Mio.kr.	
Social og sundhedsassistenter/hjælpere uanset branche	75
Hjemmepleje og døgntilbud for voksne	15
Udvikling af teknologiske hjælpemidler	10
Kriminalforsorgen	15
Tilskud til mindre private virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher til at udarbejde ansøgninger	5
Særligt nedslidningstruede brancher generelt, heraf 20 mio.kr. i en forsøgspulje og 5 mio.kr. til NFA til udvikling af forebyggelsespakker	90
I alt	210

Der gives støtte til private og offentlige virksomheder, der vil arbejde med at ændre belastende rutiner og arbejdsgange, der er nedslidende for medarbejderne og medfører stort sygefravær.

Der afsættes desuden midler til social og sundhedsassistenter/hjælpere uanset branche, idet det er afgørende, at der iværksættes en indsats over for nedslidning, da det har stor betydning i forhold til at sikre tilstrækkelig med arbejdskraft til løsningen af opgaverne på et område, hvor der er problemer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

En del af midlerne afsættes til hjemmepleje og døgntilbud for voksne, idet medarbejderne i denne branche har stor risiko for nedslidning og sygefravær, da der ofte er tale om såvel psykisk som fysisk krævende arbejde.

Kriminalforsorgen prioriteres igen i 2010, idet der er behov for en flerårig indsats på dette område.

Endelig afsættes en mindre del af midlerne til en særlig ordning for mindre private virksomheder med under 50 ansatte i form af tilskud til udarbejdelse af ansøgninger.

Der er enighed om, at følgende 14 brancher defineres som særligt nedslidningstruede brancher i 2010:

- Opførelse og nedrivning af byggeri
- Færdiggørelse af byggeri
- Tekstil og pap
- Transportmidler
- Træ og møbel
- Slakteri
- Nærings- og nydelsesmidler
- Rengøring
- Restauranter og barer
- Transport af passagerer
- Daginstitutioner
- Døgninstitutioner og hjemmepleje
- Transport af gods
- Frisør og anden personlig pleje

Virksomheder, som beskæftiger medarbejdere i de tre jobgrupper, der hidtil har kunnet søge i fonden, får også mulighed for at søge fremover. Det drejer sig om:

- Pædagogmedhjælpere
- Kortuddannede
- Social- og sundhedshjælpere/assistenter.

Der etableres i 2010 en forsøgspulje på 20 mio. kr., hvor andre brancher og job end de ovennævnte udpegede særligt nedslidningstruede brancher og job kan søge om midler til projekter under hovedformål 1, der forebygger stress og psykisk nedslidning.

Forsøgspuljen afsættes til virksomheder, som beskæftiger medarbejdere i jobgrupper, der vurderes at være nedslidningstruede på grund af en større psykisk belastning, selvom nedslidningen ikke er så markant, at den kan måles i form af høj risiko for sygefravær, førtidspension mv.

Der er enighed om, at følgende jobgrupper bliver omfattet af forsøgspuljen:

- Socialrådgivere
- Sygeplejersker
- Lærere
- Medie- og reklameansatte

100 mio. kr. til bedre genoptræning og rehabilitering

Der afsættes i 2010 i alt 100 mio. kr. til bedre genoptræning og rehabilitering med henblik på at lette sygemeldte medarbejders tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Ligesom i 2009 anvendes de 80 mio. kr. på at gennemføre et større ”tilbage-til-arbejde”-projekt (TTA-projektet). Der er de senere år gennemført mindre TTA forsøg i en række kommuner med positive effekter. Forsøgene har vist, at deltagerne er kommet hurtigere tilbage i arbejde og hurtigere har fået det bedre end de sygemeldte, der ikke har modtaget den tværfaglige indsats. Det store TTA-projekt blev igangsat i 2009 og de kommuner, der skal deltage i projekterne, vil være udvalgt inden udgangen af 2009. I 2010 igangsættes projekterne ude i kommunerne.

Der prioriteres desuden 20 mio. kr. til projekter vedrørende genoptræning og rehabilitering med henblik på at lette sygemeldte medarbejders tilbagevenden til arbejdsmarkedet, idet det har stor social og økonomisk betydning både for den enkelte og for samfundet at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet.

100 mio. kr. til initiativer vedr. kost, rygning, alkohol og motion

I 2010 afsættes 100 mio. kr. til sundhedsfremmende aktiviteter på arbejdspladserne, herunder projekter, der styrker bevidstheden om risici forbundet med rygning, alkohol og fedme. Det er 61 mio. kr. mere end i 2009.

Prioriteringen skal ses i lyset af, at det i Forebyggelseskommissionens betænkning blev konkluderet, at programmer, der kombinerer fremme af sund livsstil blandt medarbejderne med arbejdets organisering og arbejdsmiljøet, har bedre effekt end programmer, der alene fokuserer på individuel sundhedsadfærd.

Alle brancher og områder har mulighed for at ansøge om midler under dette hovedformål. Der er enighed om, at midlerne inden for lovens rammer prioriteres til projekter, der integrerer sundhedsfremme og arbejdsmiljøindsatsen på virksomheden.

Fornyelse af Forebyggelsesfonden fra 2011

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre har aftalt at forny Forebyggelsesfonden på en række områder med virkning fra 2011. Det er enighed om at gennemføre følgende ændringer:

Nyt hovedformål 4 med fokus på forebyggelse af psykisk nedslidning

Der etableres et nyt hovedformål – hovedformål 4 – med fokus på forebyggelse af psykisk nedslidning. Der medtages jobgrupper, som ikke er omfattet af hovedformål 1, men hvor der er tendens til stigende psykisk belastning med risiko for nedslidning.

Her vil virksomheder kunne få støtte til nyskabende projekter, der forebygger stress og psykisk nedslidning. Projekterne skal vedrøre ansatte inden for jobgrupper, der er udpeget som nedslidningstruede på baggrund af oplysninger om overhyppighed af depressionssymptomer, psykisk velbefindende og udviklingen i psykiske belastninger.

Den økonomiske ramme for det nye hovedformål fastlægges af forligskredsen i de årlige forhandlinger om udmøntning af midler fra Forebyggelsesfonden.

Ansøgningsprocessen til Forebyggelsesfonden forenkles

Ansøgningsprocessen i Forebyggelsesfonden forenkles, så det bliver lettere og hurtigere for virksomhederne at søge om støtte til et projekt.

Tilbud om forebyggelsespakker til virksomhederne

Virksomhederne tilbydes forebyggelsespakker, der er foruddefinerede projekter, som virksomhederne kan søge om under hovedformål 1, 3 og 4. På den måde skal virksomhederne ikke selv opfinde hele projektet, men kan søge om støtte til et projekt, hvor indholdet på forhånd er fastlagt.

Forebyggelsespakkerne udvikles af Arbejdstilsynet, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) og relevante organisationer. Forebyggelsespakkerne tilpasses de nedslidningstruede branchers behov. Dermed sikres det, at projekterne har en stor effekt og fokuserer på relevant forebyggelse på kort og på lang sigt.

Forebyggelsespakkerne finansieres inden for rammen af de midler forligskredsen årligt afsætter til hovedformål 1, 3 og 4.

Videreførelse af de særlige tilsynsindsatser mv.

Arbejdstilsynets særlige tilsynsindsatser blev indført i forbindelse med Velfærdsaftalen. Der blev afsat 70 mio. kr. årligt i perioden 2007 til 2010.

Der er enighed om, at videreføre de særlige tilsynsindsatser efter 2010. Fokus i tilsynsindsatserne lægges i højere grad på dialogbaseret vejledning og på hjælp til virksomhederne. Arbejdstilsynet skal endvidere som en del af de særlige tilsynsindsatser vejlede virksomhederne om mulighederne i Forebyggelsesfonden.

I Forebyggelsesfonden afsættes der i 2011-2014 50 mio. kr. årligt til Arbejdstilsynet til en fortsættelse af den særlige tilsynsindsats og udvikling af forebyggelsespakkerne. Der afsættes desuden 3 mio. kr. i 2011 og 2 mio. kr. årligt i 2012-2014 af Forebyggelsesfondens midler til NFA til at udvikle og videreudvikle forebyggelsespakkerne i samarbejde med Arbejdstilsynet og organisationerne.

Indsatsen evalueres inden udgangen af 2013.

Integration af sundhedsfremme og arbejdsmiljø

Projekter, der kombinerer fremme af sund livsstil med arbejdets organisering og arbejdsmiljø, har bedre effekt end projekter, der alene fokuserer på individuel sundhedsadfærd. Derfor ændres kriterierne for at få tildelt midler under hovedformål 3, så det fra 2011 primært er projekter, der integrerer sundhedsfremme- og arbejdsmiljøindsatsen, som kan modtage støtte fra fonden.

Effekten af projekterne

Evalueringen af de støttede projekter standardiseres, så det blive nemmere at sammenligne effekten af de forskellige indsatser.

Evalueringskravene vil være afhængige af projekternes størrelse. Mindre projekter vil blive *procesevalueret*, mens større projekter vil blive *effektevalueret*. Ved en effektevaluering måles der statistisk på, om projektet har haft den ønskede effekt.

Ved procesevalueringen vurderes om projektet er gennemført som planlagt. Evalueringskravene er forholdsvist beskedne, men ens for alle de små projekter. Der vil derfor kunne udtrages pålidelig viden om projekterne. Når der er gennemført et tilstrækkeligt antal små projekter, der er evalueret efter disse retningslinjer, vil det være muligt at gennemføre egentlige effektevalueringer og analyser på tværs af projekterne.

Der afsættes 2 mio. kr. i 2011 og derefter 4 mio. kr. årligt af Forebyggelsesfondens midler til evaluering af projekterne. Evalueringsopgaven vil blive sendt i udbud.

Formidling af viden

Forebyggelsesfonden kan bidrage til at mindske nedslidningen på det danske arbejdsmarked ved at formidle viden om de succesfulde projekter, der modtager støtte fra fonden. Derfor er der behov for en bedre formidling af viden om gode projekter, og at formidlingen samtidig sker til en bredere kreds af interessenter.

Der afsættes 3 mio. kr. af Forebyggelsesfondens midler i 2011 og herefter 2 mio. kr. årligt til eksternt bistand til formidling af resultater. Midlerne skal sikre en mere målrettet formidling af viden om de gode eksempler på forebyggelse af nedslidning, som fonden støtter.

Bilag 1

Tabel: Oversigt over forhåndsdisponerede midler (mio. kr.)			
Initiativ	2010*	2011	2012 og frem
Udvikling af forebyggelsespakker (NFA)	5	3	2
De særlige tilsynsindsatser og udvikling af forebyggelsespakker (Arbejdstilsynet)		50	50
Evaluering		2	4
Formidling af viden		3	2
Tilskud til mindre private virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher til at udarbejde ansøgninger	5		
TTA-projektet	80	80	
Sekretariatet	11	11	11
I alt	101	149	69
Midler til fordeling under de fire hovedformål	320	201	281

* Note: I 2010 udmøntes der 421 mio. kr. fra Forebyggelsesfonden, hvoraf de 71 mio. kr. er uforbrugte midler fra 2008.